

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-879/23-T

Název	Základní škola Ostrava-Výškovice, Srbská 2, příspěvková organizace
Sídlo	Srbská 450, 700 30 Ostrava-Výškovice
E-mail	zs-srbska@zs-srbska.cz
IČO	70631778
Identifikátor	600145255
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Robert Kecskés
Zřizovatel	Statutární město Ostrava, Městský obvod Ostrava-Jih
Místa inspekční činnosti	Srbská 450, 700 30 Ostrava-Výškovice Výškovická 440/165, 700 30 Ostrava-Výškovice
Inspekční činnost na místě	11. 4. 2023 – 14. 4. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školního vzdělávacího programu.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu.

Charakteristika

Základní škola Ostrava-Výškovice, Srbská 2, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny, školního klubu a školní jídelny. K termínu inspekční činnosti se v základní škole vzdělávalo celkem 499 žáků, z toho 36 žákům byly diagnostikovány speciální vzdělávací potřeby, jeden žák se vzdělává podle individuálního vzdělávacího plánu na základě doporučení školského poradenského zařízení. Ve škole se vzdělávalo sedm žáků s odlišným mateřským jazykem. Počínaje šestým ročníkem jsou ve škole zřízeny třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy. Škola se svými aktivitami taktéž zaměřuje na ekologickou výchovu. K zájmovému vzdělávání v šesti odděleních školní družiny bylo přihlášeno 161 žáků, školní klub navštěvovalo 19 účastníků.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále „ředitel“) působí ve funkci od roku 2015. Vybrané řídicí a kontrolní pravomoci ředitel účelně delegoval na svého zástupce. Koncepční záměry rozvoje školy jsou jasně a srozumitelně formulovány, vedení školy průběžně vyhodnocuje stanovené cíle a zpracovává strategie k jejich naplňování. Hospitační činnost provádí širší vedení školy pravidelně, avšak ne vždy poskytuje vyučujícím účinnou zpětnou vazbu využitelnou k dalšímu rozvoji pedagogické činnosti učitelů. Pedagogický sbor prošel od minulé inspekční činnosti částečnou přirozenou obměnou. Pedagogové se pravidelně scházejí na schůzkách metodických sdružení, kde se věnují vzdělávacím a organizačním záležitostem. Méně zjevná je spolupráce mezi jednotlivými pedagogy, která by vedla k obohacování a uvádění inovativních forem a metod do výuky. Vedení školy věnuje patřičnou podporu začínajícím pedagogům na základě písemně zpracovaného plánu. Školní vzdělávací programy jsou srozumitelné, odpovídají potřebám školy a celkově podporují koncepci rozvoje školy. Ve školním roce 2022/2023 se ředitel zaměřuje na organizaci vzdělávání v nově vybudované venkovní učebně.

Školní poradenské pracoviště sestává z výchovné poradkyně, školního metodika prevence, speciální pedagožky a sociální pedagožky. Výchovná poradkyně efektivně řeší výchovné a vzdělávací problémy žáků, působí ve škole také jako kariérní poradkyně. Speciální pedagožka systematicky spravuje evidenci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a vede předmět speciální pedagogické péče. Školní metodik prevence a sociální pedagožka se v rámci svých kompetencí účelně podílejí na řešení vzniklých problémů a pedagogům poskytují účinnou podporu v oblasti případného výskytu rizikového chování. Individuální přístup členů školního poradenského pracoviště k žákům přispívá k nízkému počtu sociálně patologických jevů ve škole.

Ředitel školy průběžně vyhodnocuje stav materiálních podmínek pro vzdělávání a usiluje o jejich zkvalitňování. K efektivnějšímu naplňování stanovených vzdělávacích cílů a ke zpestření vzdělávací nabídky přispívá vícezdrojové financování, úzká spolupráce se zřizovatelem a dalšími partnery a zapojení do projektů, které byly zdrojem inspirativních námětů, finančních dotací a další specifické podpory (personální podpora, dotace na plavání a doučování žáků, organizace projektových dnů, pořízení digitálních učebních pomůcek). Činnost školy příkladně podporuje zřizovatel mj. poskytováním účelové dotace na plavání žáků a úhradou mzdových nákladů speciálního a sociálního pedagoga. V prostorách školy se nacházejí relaxační koutky vybavené pohodlným nábytkem. Chodby jsou vkusně zdobeny nástěnkami s informacemi o dění školy a žakovskými pracemi. V průběhu hospitační činnosti bylo vybavení účelně využíváno.

Školní jídelna při sestavování jídelních lístků používá nastavený trend pestré a nutričně vyvážené stravy v souladu se zásadami zdravé výživy a s ohledem na plnění výživových norem pro školní stravování. Žákům, jejichž zdravotní stav na základě lékařského potvrzení vyžaduje dietní stravování, je připravována strava s omezením lepku. Školní jídelna žákům nabízí také dopolední svačiny. V rámci projektu získává škola finanční podporu k úhradě úplaty za školní stravování pro žáky, kteří by ze sociálních důvodů nemohli využívat služeb školního stravování.

Škola vytváří podmínky pro zajištění psychického i fyzického bezpečí žáků a nabízí jim aktivity pro zdravý životní styl. K úrazům dochází převážně při sportovních a pohybových aktivitách žáků, je však nezbytné se problematikou zvýšené úrazovosti systematicky zabývat a přijímat adekvátní opatření.

Ke komunikaci aktérů vzdělávání škola využívá elektronického informačního systému, webové stránky školy a pravidelné termíny třídních schůzek.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Hospitační činnost byla prováděna napříč ročníky školy. Výuka probíhala v klidné pracovní atmosféře. Kvalita výuky ve sledovaných hodinách byla vyrovnaná, pozitivně byla nastavena vzájemná komunikace mezi učiteli a žáky. V hodinách byl zřejmý respektující a vstřícný přístup vyučujících k žákům. Žáci s vyučujícími komunikovali otevřeně, respektovali nastavená třídní pravidla. Hodiny byly obsahem a organizací vhodně přizpůsobené věku i schopnostem žáků, avšak malá pozornost byla věnována diferenciaci výuky vzhledem k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami nebo k žákům projevujícím zájem nebo nadání pro vyučovaný předmět, ojedinele byly realizovány aktivity zahrnující práci s různými informačními zdroji. V některých hodinách nedocházelo k účelnému střídání vzdělávacích metod a forem.

Vyučující na prvním stupni seznamovali žáky se zvolenými tématy, ale v menší míře se věnovali zdůraznění cíle výuky. Žáci byli k práci vhodně motivováni, učitelé většinou střídali metody a využívali pestrou nabídku vhodných aktivit podporujících zájem o učení. V dostatečné míře se věnovali opakování a upevňování již probraného učiva, na které plynule navazovali učivem novým. Ve výuce byl využitý frontální způsob vhodně doplněný samostatnou prací a prací ve dvojicích. Jen v minimální míře se vyskytla výraznější skupinová práce s kooperativními prvky. Učitelé dbali v hodinách u žáků na dodržování relaxačních chvil. Jednotlivé aktivity v hodinách měly dostatečnou provázanost, byly uplatňovány mezipředmětové vztahy. Zejména v českém jazyce byl kladen důraz na rozvoj čtenářské gramotnosti. V nedostatečné míře byli žáci vedeni k hledání dalších zdrojů informací a jejich následnému využívání při řešení úkolů. Práce s chybou a poskytování průběžné zpětné vazby o úspěšnosti práce žáků byla součástí většiny sledovaných vyučovacích hodin. Pro žáky s rychlejším pracovním tempem byla jen v ojedinělých případech připravena další rozšiřující činnosti. Možnosti volit si obtížnost jednotlivých úkolů se vyskytla minimálně. Výraznější práce s nadanými žáky se neuplatňovala. Probíhalo průběžné i závěrečné hodnocení ze strany vyučujících, často i žáků. Vzájemné hodnocení se téměř nevyskytovalo. Sebehodnocení žáků bylo časté. Ve většině hodin byla účelně využívána didaktická technika hlavně pedagogy, méně již žáky (práce s interaktivními tabulemi a výpočetní technikou). Průběh hospitovaných hodin anglického jazyka byl založen především na frontální výuce doplněné řízeným rozhovorem, méně již prací ve dvojicích. V hodinách přírodovědy byly efektivně voleny a střídány činnosti žáků, pedagogové věnovali prostor pro vyjádření názorů žáků. Průběžně docházelo k ověřování porozumění učivu, časté bylo jeho propojení s vlastními zkušenostmi žáků a uvádění příkladů z reálného

života. Učitelé vhodně využívali metodu CLIL (zařazování termínů probíraného učiva v cizím jazyce) Práce asistenta pedagoga ve výuce byla vzhledem k žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami přínosná.

Vzdělávací strategie v anglickém jazyce i používání cílového jazyka učiteli na prvním a druhém stupni školy vycházely z úrovně jazykových dovedností žáků a porozumění. Výuka byla činnostní, učitelé podporovali aktivitu většiny žáků a rovnoměrně rozvíjeli všechny jejich řečové dovednosti včetně podpory komunikačních kompetencí. Ne vždy byla zvolená výuková forma učitelem vzhledem k obsahu učiva efektivní. Dílčím nedostatkem části sledované výuky cizího jazyka byla vyšší míra překladu do mateřského jazyka a velmi stručné zadávání úkolů učiteli na prvním stupni.

Ve sledovaných hodinách matematiky a přírodovědných předmětů na druhém stupni převažovala frontální výuka s dominantní rolí učitelů, byla zřetelná preference výkladu učiva doplňovaného řízeným rozhovorem či samostatnou prací žáků. Prvky skupinové či kooperativní výuky, které by podporovaly rozvoj spolupráce mezi žáky, se téměř nevyskytovaly. Na žáky byly kladeny přiměřené požadavky vycházející z úrovně jejich znalostí a dovedností. Učitelé poskytovali žákům průběžnou zpětnou vazbu využitelnou k dalšímu učení se žáků. Do výuky fyziky byly vhodně zařazeny fyzikální pokusy nevyžadující vybavení odborné učebny, na jejichž základě žáci hledali souvislosti mezi jevy a zobecňovali poznatky. Hodiny matematiky měly návaznost na reálné situace z každodenního života, žáci dokázali aplikovat získané poznatky, výuka cíleně rozvíjela matematickou gramotnost žáků. V závěru hodin učitelé většinou společně se žáky prováděli shrnutí učiva, avšak vzájemné hodnocení či sebehodnocení žáků se vyskytovalo jen v menší míře a nebylo nedílnou součástí hodnocení vzdělávacího procesu.

Škladba a rozvržení sledovaných aktivit v zájmovém vzdělávání umožňovaly kompenzovat školní zátěž žáků i vhodně reagovat na jejich aktuální individuální potřeby. Žáci měli možnost zapojovat se do skupinových nebo individuálních činností podle svého zájmu, v maximální míře byly využívány možnosti k pohybovým aktivitám ve venkovním prostředí. Do zájmového vzdělávání školní družiny jsou průběžně zařazovány četné příležitostné akce (např. drakiáda, sportovní den, pěvecká soutěž, maskarní ples, noc ve školní družině, divadelní představení, výlety), v její činnosti se pozitivně odráží také spolupráce s městskou knihovnou (besedy, výtvarná činnost), sportovními kluby a dalšími školními družinami jiných základních škol (sportovní akce). Po domluvě se zákonnými zástupci žáků je umožněno vypracování domácích úkolů. Nabídka zájmových útvarů školního klubu (florbal, vybíjená, raketové sporty, vaření) i školní družiny (keramika, vaření, výtvarné činnosti, flétnička, jóga, sportovní hry, florbal) podporuje seberealizaci žáků a rozvíjí jejich individuální zájmy a dovednosti.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení výsledků žáků je prováděno podle kritérií nastavených ve školním řádu a je analyzováno v rámci pravidelných jednání pedagogické rady, ve kterých je soustavně vyhodnocován průběh vzdělávání a sledován prospěch žáků v jednotlivých předmětech. Žáci jsou většinou hodnoceni známkami, k slovnímu hodnocení škola přistupuje u žáků prvních ročníků a u žáků s odlišným mateřským jazykem.

Škola se zapojuje do externího testování. Výsledky vzdělávání žáků podchycené externím zjišťováním jsou na nižší úrovni, než je celorepublikový průměr. Výsledky vzdělávání vyplývající z externího výběrového zjišťování výsledků žáků jsou ve srovnání s ostatními testovanými základními školami dlouhodobě slabé.

Ve školním roce 2021/2022 prospělo s vyznamenáním 266 žáků, prospělo 96 žáků a neprospěl jeden žák. Škola žákům ohroženým školním neúspěchem poskytuje individuální konzultace a doučování, jehož se účastní většina žáků s neúspěchy ve vzdělání a které účinně přispívá k zvýšení motivace žáků a ke zlepšení jejich vzdělávacích výsledků.

Školní poradenské pracoviště se efektivně podílí na příznivém klimatu školy a na nízkém počtu projevů rizikového chování. K tomu využívá individuální a vstřícný přístup k žákům, kteří se mohou s důvěrou obrátit na jejich podporu v rámci systému „otevřených dveří“, a neprodleným řešením případných problémů. Patříčná podpora je věnována žákům s odlišným mateřským jazykem, je jim poskytována individuální výuka českého jazyka a všestranná pomoc nutná k jejich vzdělávání. V rámci prevence škola společně s externími partnery organizuje besedy, setkání a workshopy věnované prevenci patologických jevů a chování. K vzájemné informovanosti a k rozvoji sociálních kompetencí slouží neformální třídní schůzky, realizované v některých třídách napříč školou. Jedná se o setkání třídních učitelů, žáků a jejich zákonných zástupců při sportovních činnostech, turistických výletech nebo zpívání s kytarou.

Mimořádnou pozornost škola věnuje pohybové aktivitě žáků. Od šestého ročníku jsou zřízeny třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy, škola se účastní mnoha sportovních akcí na městské a krajské úrovni a také organizuje sportovní události pro žáky ostatních škol. Zájemcům jsou nabízeny tréninky několika sportovních disciplín, realizované po vyučování v zařízeních školy. Další možnosti pohybového vyžití nabízejí četné kroužky organizované v rámci školní družiny.

Neméně přínosné je také ekologické zaměření školy, které se projevuje v sestavování povinně volitelných předmětů zaměřených na tuto tematiku. V jeho rámci se během školního roku konají projektové ekologické dny, které nejen přispívají k znalostem a komplexnímu vnímání životního prostředí, ale realizují se zde také aktivity, které propojují spolupráci starších a mladších žáků školy. Škola organizuje sběr recyklovatelného materiálu a provádí ekologické třídění odpadu v rámci školy. Ve škole je zřízena tzv. „minizoo“, kde se mohou žáci seznámit s živými exponáty především z řad plazů. Tuto expozici navštěvují také žáci z jiných základních a mateřských škol.

Významná je spolupráce s Mateřskou školou Srbská 4, Ostrava-Výškovice. Škola systematicky během školního roku organizuje akce určené předškolákům, které mají za cíl usnadnit jejich přechod do základní školy. Žáci školy navštěvují s pedagogickým doprovodem děti mateřské školy a předčítají jim z knížek, což rozvíjí čtenářskou gramotnost žáků. Škola poskytuje své venkovní upravené prostory mateřské škole.

Závěry

Vývoj školy

- Od inspekční činnosti ve školním roce 2016/2017 budovy školy prošly celkovou revitalizací, došlo k vybudování venkovní učebny, včetně pořízení vhodného didaktického vybavení, rekonstrukci tělocvičny, vytvoření posilovny a čtenářské učebny. Doposud se nepodařilo zrenovovat některé odborné učebny (fyziky, přírodopisu).
- Doporučení související se zvyšováním kvality poskytovaného vzdělávání uvedená v poslední inspekční zprávě nebyla dostatečně zohledněna. Sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků stále není přirozenou součástí výuky.

Silné stránky

- Prostřednictvím realizace a účasti na akcích škola ve spolupráci s externími partnery efektivně přispívá k rozvoji osobnostních a prosociálních kompetencí žáků a jejich tělesné zdatnosti.
- Spolupráce s mateřskou školou, do které jsou zapojeni také žáci školy, přispívá ke snadnější adaptaci dětí na základní školu.
- Zapojení školy do projektů zkvalitňuje materiální a personální podmínky pro realizaci vzdělávacího procesu.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- V závěru vyučovacích hodin chybí prostor pro systematické shrnutí učiva, není plnohodnotně využívána adekvátní zpětná vazba týkající se práce žáků ve vztahu k vzdělávacímu cíli.
- Žáci jsou výjimečně vedeni k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení, minimálně jsou do výuky zařazovány diferencované úlohy odpovídající rozdílným schopnostem žáků.
- Vyučující ojediněle využívají inovativní prvky výuky a v malé míře sdílejí své zkušenosti z výuky, které by vedly k dalšímu rozvoji jejich pedagogické činnosti.
- Výsledky vzdělávání žáků podchycené externím zjišťováním jsou na nižší úrovni, než je celorepublikový průměr.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Směřovat další vzdělávání pedagogických pracovníků základní školy na témata inovativních metod a forem výuky, práci se vzdělávacími cíli, podporu kritického myšlení i další možné aktivizační metody ve výuce, včetně zavádění sebehodnocení a vzájemného hodnocení, a ověřovat jejich implementaci do vzdělávacího procesu.
- Uplatňovat ve větší míře diferenciaci učiva vzhledem k žákům se zájmem o předmět a k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a častěji vést žáky k možnostem samostatného využívání informačních zdrojů.
- Poskytovat pedagogům účelnou zpětnou vazbu směřující k dalším rozvoji jejich pedagogické činnosti.
- Vytvářet pedagogům příležitosti pro vzájemné sdílení zkušeností z výuky.
- Ověřovat úroveň znalostí žáků pomocí uvolněných úloh.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 7 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e- podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací programy pro základní vzdělávání platné pro školní rok 2022/2023
2. Školní vzdělávací program školní družiny platný pro školní rok 2022/2023
3. Školní vzdělávací program školního klubu platný pro školní rok 2022/2023
4. Matrika základní školy vedená ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
5. Koncepce základní školy na období 2021-2023
6. Hospitační záznamy vedené ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
7. Zápisy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
8. Zápisy z jednání předmětových komisí a metodických sdružení ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
9. Výroční zpráva o činnosti školy 2021/2022
10. Rozvrh vyučovacích hodin platný v době inspekční činnosti
11. Třídní knihy školy a přehledy výchovně vzdělávací činnosti školní družiny vedené ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
12. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (vzorek)
13. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2022/2023
14. Souhrnná dokumentace k oblasti výchovného poradenství a prevence rizikového chování žáků, školní rok 2022/2023, dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (vzorek)
15. Dokumentace související se zajištěním bezpečnosti žáků při poskytování vzdělávání vedená ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
16. Dokumentace vztahující se k finančním podmínkám školy a zajištění školního stravování pro školní rok 2022/2023 (vzorek)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele/ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Adéla Kulová, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Šárka Šustková, školní inspektorka

Mgr. Josef Navrátil, školní inspektor

PhDr. Ing. Ivana Teichmannová, školní
inspektorka

Mgr. Ivana Marková, školní inspektorka

Bc. Marcela Zahradníková, kontrolní
pracovnice

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.